

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 14. januar 2025

Center

Center for undergrund, viden og adfærd og Center for varme, affald og gas

Kontor

Kontor for undergrund og forskning og Kontor for varme, affald og tværgående forsyning

Dato

13-01-2025

J nr. 2024 - 4502

Akt-id 535808

/ SEMAD

Samrådsspørgsmål D, E

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Theresa Scavenius (UFG) stillet ministeren følgende to samrådsspørgsmål D og E:

Samrådsspørgsmål D:

”Kammeradvokaten har i to rapporter konkluderet, at Energistyrelsens forvaltning af miljø- og naturreglerne i forhold til tilladelser til danske olie- og gasprojekter har været mangelfuld. Har ministeren tillid til, at Energistyrelsen kan forvalte de bemyndigelser, som er delegeret til ministeren i henhold til lovgivningen, og som er videredelegeret til Energistyrelsen i henhold bekendtgørelse om Energistyrelsens opgaver og beføjelser? Vil ministeren overveje at trække nogle af bemyndigelserne tilbage til Folketinget?”

Samrådsspørgsmål E:

”Kammeradvokaten har i to rapporter konkluderet, at Energistyrelsens forvaltning af miljø- og naturreglerne i forhold til tilladelser til danske olie- og gasprojekter har været mangelfuld. Det er dog uklart, om den mangelfulde forvaltningspraksis også gælder andre områder, f.eks. har ministeren i svar på KEF alm. del – spørgsmål 146, folketingssamling 2022-23 (2. samling) oplyst, at »Energistyrelsen har vurderet, at lovforslaget om Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnete affald ikke giver anledning til en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven.« Dertil kommer, at det fremgik af

lovforslagets bemærkninger, at der ville være en reduktion af CO₂-udledningen fra affaldsforbrændingssektoren i 2025 og 2030 bl.a. grundet mindre affaldsmængder, hvilket virker til at stå i kontrast til kapitel 11 i Klimastatus og - fremskrivning 2024, www.kefm.dk, hvor en ny affaldsfremskrivning betyder, at CO₂-udledningen fra affaldsforbrændingssektoren er opjusteret bl.a. grundet øget affaldsmængder. Vil ministeren tage initiativ til at få undersøgt, om der er andre områder, f.eks. affaldsområdet, hvor Energistyrelsen ikke har iagttaget miljø- og naturreglerne? Er ministeren enig i, at hvis det viser sig, at lovforslaget om Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnete skulle have været miljøvurderet, så er lovforslagets vedtagelse ugyldig?"

Ministerens svartale:

[Indledning]

Tak for de to spørgsmål, som jeg på bedste vis vil forsøge at besvare i det følgende. Lad mig starte med nogle ord om baggrunden for samrådet i dag.

Energistyrelsen fik i foråret 2022 mistanke om fejl i VVM-processerne på olie- og gasområdet. Det medførte, at Energistyrelsen bad Kammeradvokaten undersøge VVM-praksissen.

Ønsket var klarhed og transparens - og hvis der kunne konstateres fejl, at få ryddet op. Rapporterne fra 2023 og 2024 bekræftede desværre mistanken.

Vi sidder her altså i dag, fordi Energistyrelsen har taget ansvar for deres fejl og været åbne om det. Det har udvalget også drøftet ved flere lejligheder.

Jeg synes det er vigtigt, at vi har baggrunden klar i vores drøftelser i dag. Lad mig nu kommentere på spørgsmålene.

Jeg forstår spørgsmålene sådan, at der grundlæggende stilles spørgsmålstejn ved den magtfordelingslære, der følger af grundloven, og navnlig det forhold, at den udøvende magt varetages gennem ministerialsystemet.

Spørgerens synspunkt er velkendt. Det har vi også drøftet tidligere på samråd her i udvalget, og jeg er fortsat forundret over tilgangen.

Den øverste magt er efter Grundloven delt i tre.

Den lovgivende magt tilkommer Folketinget og regeringen i forening, den udøvende magt regeringen og den dømmende magt domstolene.

Grundloven forudsætter, at den udøvende magt varetages gennem ministerialsystemet, hvor ministrene har det politiske og retlige ansvar for hvert deres ressortområde.

Som minister er en af de fornemmeste opgaver at foreslå ny lovgivning inden for ressortområdet.

Når Folketinget vedtager ændringer af eksempelvis undergrundsloven, er det mig som klima-, energi- og forsyningsminister, der skal sørge for, at ændringerne bliver til virkelighed. Det er en del af rollen som øverste politiske forvaltningschef.

Det er fair, at spørgeren ikke har samme holdning til olie- og gaspolitikken, som et flertal i Folketinget har. Men det virker søgt at forestille sig, at det skulle give god mening at henlægge opgaven med at sagsbehandle ansøgninger om olie- og gasaktiviteter til Folketinget frem for Energistyrelsen.

Hensynet bag delegation af forvaltningsretlige afgørelser til et fagspecialiseret embedsværk, er at sikre en ensartet, objektiv og fagligt kompetent sagsbehandling på baggrund af de saglige hensyn, der findes i lovgivningen – og derved blandt andet undgå holdningsbaserede afgørelser.

Som øverste politiske forvaltningschef kan jeg inden for mit ressort og som følge af det almindelige over-/underordningsforhold bemyndige en styrelse under ministeriet til at udøve beføjelser, der i lovgivningen er tillagt mig som minister. Det gælder også beføjelser, der måtte følge af lovgivningen på olie- og gasområdet.

Det er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kan ske fejl. Når fejl sker, er det vigtigt, at man er åben om dem, retter op og lærer af dem, så fejlene ikke gentager sig.

Jeg kan derfor kort sige til spørgsmål D, at jeg ikke har planer om at trække bemyndigelser tilbage fra Energistyrelsen. Det vender jeg tilbage til.

Yderligere må jeg sige, at jeg forstår spørgsmålene sådan, at fru Theresa Scavenius mener, at de konstaterede fejl i Energistyrelsens VVM-praksis på olie- og gasområdet skulle have en direkte sammenhæng med affaldsområdet. Det er ikke korrekt.

[Samrådsspørgsmål D]

Lad mig starte med svar på spørgsmål D.

Først vil jeg gentage, at jeg er glad for, at Energistyrelsen opdagede fejlene, så de kan få rettet op. Det har jeg tillid til, at styrelsen sikrer.

Jeg vil også anerkende Energistyrelsen for, at de tog initiativ til at få undersøgt egen praksis.

Jeg vil også gentage det budskab, jeg gav på samrådet i 2023 om VVM-sagen på olie- og gasområdet, nemlig at regeringen har påtaget sig det politiske ansvar, der ligger i, at der bliver rettet op.

Jeg har derfor lagt vægt på, at processen har været transparent. Her vil jeg gøre nogle nedslag.

- I august 2022 orienterede den tidligere klima-, energi- og forsyningsminister Folketinget om Energistyrelsens mistanke om fejl i VVM-praksis på olie- og gasområdet. Folketinget blev også orienteret om, at Energistyrelsen havde bestilt en undersøgelse hos Kammeradvokaten.

KEF-udvalget fik lovning på en redegørelse, og Energistyrelsen orienterede offentligt i pressen.

- I marts 2023 orienterede jeg Folketinget om Kammeradvokatens undersøgelse. Den undersøgelse offentliggjorde Energistyrelsen.

Energistyrelsens redegørelse fremsendte jeg til Folketinget. Energistyrelsen gjorde også rede for sagen i pressen. Undersøgelsen gav anledning til, at Energistyrelsen bestilte en supplerende undersøgelse af olie- og gasanlæg, der ikke var omfattet af Kammeradvokatens første rapport.

- I april 2023 redegjorde jeg og miljøministeren for sagen her i udvalget.
- I marts 2024 oplyste jeg Folketinget om, at foreløbige konklusioner pegede i retning af samme fejl i den supplerende undersøgelse, som Kammeradvokaten fandt i første rapport.

- I september 2024 orienterede jeg Folketinget om Kammeradvokatens supplerende VVM-undersøgelse. Det fremgik, at rapporten finder samme fejl som første rapport fra 2023.
- I oktober 2024 fik forligskredsen bag Nordsøaftalen en særskilt gennemgang af Energistyrelsen. I den forbindelse noterede jeg mig, at partierne tog Energistyrelsens gennemgang til efterretning.

Transparens har været rettesnoren. Det er også i overensstemmelse med kodeks 7 for embedsmænd. Pligten '*Åbenhed om fejl*' betyder, at embedsmænd tager hånd om de fejl, der bliver begået, så man får rettet op. Det er det, Energistyrelsen har gjort.

Jeg vil også gentage, at Energistyrelsen siden sommeren 2022 har fulgt Kammeradvokatens anbefalinger for at sikre korrekt sagsbehandling og rette op på de konstaterede fejl.

Sidst fru Theresa Scavenius spurgte ind til Energistyrelsens bemyndigelser, gav jeg det svar, at Energistyrelsen sagsbehandler efter gældende regler i undergrundsloven, og de bemyndigelser, som er vedtaget bredt i Folketinget.

Nu spørger fru Scavenius igen. Mit svar og holdning er den samme. Lad mig derfor slå fast, at jeg ingen planer har om at trække bemyndigelser tilbage.

[Samrådsspørgsmål E]

Lad mig nu gå til svar på spørgsmål E.

Energistyrelsen vurderede, at lovforslaget om *Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnede affald* ikke gav anledning til en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Jeg har tillid til, at den vurdering er korrekt.

Derudover har lovforslaget fulgt den almindelige lovproces, som indebærer en interministeriel høring, samt efterfølgende en lovteknisk gennemgang hos Justitsministeriet.

Lovforslaget ændrede organiseringen af sektoren således, at affaldsforbrændingsanlæggene selskabsføres og affaldet konkurrenceudsættes. Lovforslaget ændrer ikke ved de miljøkrav, som forbrændingsanlæggene er omfattet af, og som i øvrigt er bindende.

Både klima- og miljøeffekter af lovforslaget blev også behandlet på et samråd i maj 2023, som fru Theresa Scavenius havde indkaldt til.

I udvalgsspørgsmålet, som fru Theresa Scavenius henviser til i samrådsspørgsmålet, fremgår det også, at Miljøministeriet oplyser, at blandt andet nye anlæg og ændringer på miljøgodkendte anlæg skal miljøgodkendes af miljømyndigheden efter reglerne i miljøbeskyttelsesloven.

Energistyrelsen er ikke miljømyndighed og har derfor ikke ansvaret for miljøgodkendelse af affaldsforbrændingsanlæg.

Miljøministeriet har vurderet, at udbudsmodellen ikke forringer anlæggenes miljøperformance sammenlignet med i dag.

Samlet er det derfor svært at se den faglige sammenhæng mellem VVM-processerne på olie- og gasområdet og lovforslaget om konkurrenceudsættelse af forbrændingssektoren.

Fru Theresa Scavenius henviser også til konsekvensberegningen af lovforslaget og dets sammenhæng til Klimastatus- og fremskrivning 2024. Det er korrekt, at KF24 viser større udledninger fra affaldsforbrændingssektoren, end det var tilfældet i KF23.

Stigningen følger, som beskrevet i KF24, primært af den nye fremskrivning af affaldsmængderne og fossilandelen, som skønnes at være højere end det tidligere blev lagt til grund. Derfor forventes udledningerne fra affaldsforbrændingssektoren også at stige.

Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at ændringerne i den nye affaldsfremskrivning ikke er en konsekvens af konkurrenceudsættelsen af affaldsforbrændingssektoren.

Stigningen skyldes i stedet, at Miljøstyrelsen er overgået til en ny fremskrivningsmetode. Der ville således være set tilsvarende ændringer i affaldsfremskrivningen, hvis konkurrenceudsættelsen ikke var blevet vedtaget.

Præmissen lader til at være, at det skulle være konkurrenceudsættelsen, som har medført de højere affaldsmængder. Den præmis er forkert.

Det er således på ingen måde korrekt, at ændringerne i skønnet for sektorens udledninger er et udtryk for mangelfuld forvaltningspraksis. Derfor udfordrer det heller ikke den tillid, jeg har til korrektheden i Energistyrelsens vurdering af, at lovforslaget ikke gav anledning til miljøvurdering.

Jeg gentager igen, at jeg har tillid til Energistyrelsen og forvaltningen af de bemyndigelser, der er tillagt dem. Derfor har jeg ikke i sinde at tage initiativ til at få undersøgt, om der er andre områder hvor Energistyrelsen ikke har iagttaget miljøreglerne.

[Outro]

Til slut vil jeg sige, at jeg er forundret over spørgerens politiske tilgang til administration på olie- og gasområdet. Regeringen er optaget af, at sagsbehandlingen sker ud fra saglige og objektive hensyn af sagkyndige på baggrund af lovgivning vedtaget i Folketinget.

Jeg forstår det politisk opportune i, at spørgeren kobler VVM-fejlene på olie- og gasområdet med affaldsområdet. Men fagligt har den kobling ikke noget på sig.

Tak for ordet.